

SLOVENSKI NAROD.

Čakajo vsak dan zvečer, izmiki nedelje in pravnika, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam plačati, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Za naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne obračuna. — Za ostanke se plačuje od petdesetpete petit-vrste po 12 h, če se se ostanke tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni se izvele frankovati. — Rokopis se ne vrača. — Uredništvo in upravlništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravlništvo pa v pritličju. — Upravlništvo naj se blagovoljše pošilja naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Novi učni red za ljudske in meščanske šole.

Nedavno tega se je nam doposlala naredba ministrstva za nauk in bogoslovje z dne 29. septembra t. l., s katero se definitivno uveljavlja novi šolski in učni red za ljudske in meščanske šole in se v glavnih potezih podaja vsebina tega novega učnega reda.

Mi smo se vzdružili izreči svojo sodbo o tem učnem redu, da ga gori navedena ministrska naredba med vrstami slavi kot višek pedagoške modrosti in popolnosti in smo bili s pošiljateljico omenjene naredbe takorekoč indirektno pozvani, da bi že a priori priobčili ugodno sodbo o tem najnovejšem delu naučnega ministrstva.

V ponedeljek sta pričobila imenovani učni red »Državni zakonik« in uradna »Wiener Zeitung«.

Prečitali smo ga pasljivo in smo se na prvi pogled prepričali, kako prav smo storili, da se nismo dali zapeljati k ugodni sodbi vsled poslane nam ministrske naredbe, ki je sestavljena tako spretno, da previdno zamolči baš vse ono, kar bi pri svobodomiselnih listih lahko izkvala nezadovoljnost in odpor.

Vlada je najbrže že sama čutila, da bo z novim učnim redom izkvala med naprednimi elementi vihar ogorčenja in nezadovoljnosti, zato je poslala preje med svet »ad captandam benevolentiam« ministrsko naredbo, v kateri je v bistvu navedena vsebina vsega učnega reda, modro izpuščeno pa je vse, kar bi po mnenju vlade lahko razburilo javnost.

V učnem redu so zbrani v bistvu razni ukazi in odredbe o šolstvu, ki jih je pri raznih prilikah izdala naučna uprava, samo da so ti predpisi okičeni s podatki o modernih pedagoških napravah, ki so v uporabi že uvedene, v učnem načrtu se pa ne zaostajajo, marveč se samo pripogajajo.

V bistvu torej učni red ni ničesar novega, nove v njem so samo določbe, ki izročajo šolo v roke cerkveni in znanstveni, da se imajo učenci, kakor učitelji udeleževati predpisanih verskih vaj.

Te predpise je vlada v gori citirani naredbi popolnoma zamolčala, dobro vedo, da so v direktnem nasprotju z državnimi temeljnimi zakoni in z državno šolsko postavo.

Ministrstvo hoče s pravkar obelodanim učnim redom otroke in učitelje primorati, da se udeležujejo verskih vaj, daš določa državni temeljni zakon, da se nihče ne sme siliti k izvrševanju verskih dejanj in daš državni zakon o šoli izrečno naglaš, da se pač morajo na šolah obdržati verske vaje, vendar se pa nihče ne sme siliti, da bi se jih moral udeleževati.

V učnem redu se z nekim zadovoljstvom poudarja, da so se šolske skušnje že zdavna preživele in zastarele in se vsled tega odpravile, v isti sapi pa ministrstvo uvaja obilgatne skušnje za — veronauk.

Ali je to, kar je za ostale šolske predmete zastarelo in kar se je že zdavna preživel, novo in primerno za veronauk?

Čudna logika to, ki se lahko rodi samo v glavah modrih birokratov v naučnem ministrstvu!

Značilna določba v tem famoznem učnem redu je tudi ta, da se učitelji veronauka smejo nastavljaati samo z dovoljenjem cerkvene oblasti in sicer samo taki, ki jih proglasijo za sposobne cerkveni organi.

Od države izdana spričevala učne usposobljenosti torej v bodoče ne veljajo več.

Najbolj se pa spozna konjsko kopito v novem učnem redu v določbi, da se disciplinarna preiskava proti učiteljem

veronauka sme uvesti samo z dovoljenjem cerkvene oblasti.

S to določbo je učna uprava izročila učiteljstvo na milost in nemilost v roke katehetom, odnosno duhovnikom.

Veroučitelj bo lahko uganjal v šoli karkoli bo hotel, hujskal bo lahko proti šoli in šikaniral učitelje, zgodilo se mu ne bo ničesar, ker cerkvena oblast, kakor uči skušnja, ne bo nikdar dovolila, da bi se proti njemu uvedla dis. preiskava, ako bi to tudi zahtevala učna uprava.

Is teh kratkih podatkov je razvidno, kakšen duh veje iz novega šolskega in učnega reda.

Vidi se jasno, da so klerikalni uplivi na delu, da bi vsaj po ovinkih dobili, ker odkrito in javno tega ne morejo doseči, šolo v svoje roke.

Da bi bila v tistem trenutku, ko bi se jim to posrečilo, uničena naša prosvetilska novodobna šola, to je, kakor na dani.

Zato je treba, da se vsi elementi v državi, ki smatrajo novodobno šolo za predpogoj vsega napredka, združijo, da preprečijo, da bi vlada vkljub obstoječim zakonom vrgla naše šole v žrelo prešernemu klerikalizmu.

Deželni zbori.

Celovec, 17. oktobra. Deželni odbornik Hönlinger je poročal o kmetijski šoli, kmetijskih zimskih tečajih, gospodinjstvi in pristavniški šoli. Za kmetijsko zimsko šolo v Velikovu se je določilo več deželnih ustanov, v Brežah pa se ustanovi nova zimska kmetijska šola. — Potem so se dovolili deželni prispevki za regulacije rek in hudournikov.

Praga, 17. oktobra. V današnji seji je bil najprej prvo branje dr. Bachmannovega predloga, naj se število deželnih odbornikov zviša od 8 na 10 ter se naj deželni odbor razdeli v dve na-

rodni sekciji. Dr. Bachmann je poudarjal, da je njegov predlog mirovni predlog, takoj pa trdil, da je velika krivica, da je med uslužbenci v deželnih zavodih samo 20 Nemcev. Končno je predlagal, naj se njegov predlog izroči komisiji 18 članov. Grof Buquoy pa je predlagal, naj se sestavi komisija iz 27 članov, in kateri se naj izroče vsi predlogi, ki merijo na spremembo deželnega reda in deželnega volilnega reda. Poslanec Dvofak je pobijal Bachmannov predlog, češ, da se namerava na ta način raztrgati edinstveno češko kraljevino. Pri glasovanju se je sklenilo, da se Bachmannov predlog izroči komisiji. Za to so glasovali razen Nemcev tudi veleposestniki.

Solnograd, 17. oktobra. Več poslancev je vložilo v današnji seji skupne predloge, naj se osebna dohodnina pravičneje uredi, naj se rezervnikom opustita zadnji dve orožni vaji ter naj se uvedejo dopusti za časa žetve.

Olomuc, 17. oktobra. Češki poslanci so sklenili, da prično v deželnem zboru obstruirati ako se odkloni predlog za splošno in enako volilno pravico v moravski deželni zbor.

Češka gospodarska politika.

Praga, 17. oktobra. Češki narodni svet je sklical za prihodnjo nedeljo velik shod, da se sklene kazeti za ohoie nemške trgovce in obrtnike v Brnu. S pomočjo narodnega sveta se naselijo v Brnu češki trgovci in obrtniki, da se Čehom v Brnu in okolici ne bo treba več zatekati k Nemcem. Na ta način upajo Čahi že v nekaterih letih to oholo nemško trdnjavo izstradati, da se vda.

Položaj na Ruskem.

Petrograd, 17. okt. Novo rusko ministrstvo se sestavi še v tekočem mesecu. Ministrski predsednik in minister notranjih zadev bo grof Vite, policijski minister

general Trepov, trgovinski minister Timiriozev. Največjega pomena za novo strujo na Ruskem pa je dejstvo, da Pobjedonoscev v novem ministrstvu ne bo imel ne sedeža ne glasu. — Nemiri v Petrogradu naraščajo. Celot v nekaterih državnih podjetjih počiva delo. Pripravlja se splošni železničarski štrajh.

Samostojna Norveška.

London, 17. oktobra. Voditelji norveških republikancev so izdali oklic na narod, naj prisili državni zbor, naj ne sklepa o volitvi kralja, temuč se naj skliče v Kristjanijo splošni ljudski shod, ki naj odloči o vprašanju »kraljestvo ali republika«. Norveška vlada pa je naročila parlamentu, da formalno voli kralja, ako prevzame danski princ Karel norveški prestol.

Novi konflikt med Anglijo in Marokom.

London, 17. oktobra. Maroški roparji iz plemena Anghera so napadli angleška mornarska častnika Crowtherja in Hattona ter ju odvedli v svoja skrivališča v gorovju. Ker je maroška vlada napram svojim roparjem brez moči, a angleška vlada zahteva od nje vrnitev svojih častnikov, pride neizogibno nov konflikt med obema državama.

Japonska po vojni.

London, 17. oktobra. Povodom podpisanja mirovne pogodbe je izdal japonski cesar na vojaštvo in narod lastnoročno pismo, v katerem se zahvaljuje vojakom, da so svojo hrabrostjo pripomogli, da je vojna dosegla svoj namen, vendar morajo vsi ljudski sleji biti vedno pripravljeni, da izpolnijo svojo dolžnost. Končno pravi pismo, da si Japonci želijo z vsemi narodi trajnega miru. Rusija je zopet prijateljica Japonske in Japonska želi, da bi se dobre sosednje razmere razvijale najpresrečneje.

LISTEK.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Drugi del.

(Dalje.)

Potem se je grof Majnhard umakal v svojo spalnico. Spomnil se je Katarine dane obljube in ugasnil luč, ki je razsvetljevala spalnico. Iz svoje sobe je imel skrit izhod na vrt, ki je ležal za gradom in odkoder so vodila posebna vratica na prosto. Pri teh vratih je Juri, ki je bil preoblečen kot sluga, izročil grofu Majnhardu v črne tančice zavito bujno žensko. Z dvorišča se čul šum tamkaj zbranega ljudstva. Videl se je nejasni sijaj bakelj, ko grof tresoč in tiho ihtoč svojo spremljevalko hitro peljal čez vrt in šepetaje ji na uho sladke besede o svoji vroči ljubezni po tajnih stopnicah v svojo sobo. Ko je bil vrata za seboj zaklenil, je nameraval užgati luč, ali ni mu bilo mogoče. Njegova spremljevalka se ga je oklenila in se jokaje stiskala k njemu. Majnhard jo je pokusil potolažiti, ali ni mogel spraviti

iz nje nobene besede, samo ihtela je tiho, sicer pa vdano dovoljevala, da jo je Majnhard objemal in poljubljal in opijanjal ljubezni. In končno je bilo Majnhardu celo prav, da ni užgal luči in da ga ni ničesar motilo v trenutku največje sreče.

Naenkrat je Majnhard planil pokonci.

„Izdajstvo,“ je siknil in grozničavo hitro iskal svoj meč in svoje bodalo. Pred vratmi se je čul šum moških trdih korakov in še predno se je bil mogel Majnhard pripraviti na obrambo, se je čutilo, da nekdo s silo odpira vrata. Majnhard je skočil k vratom, a že je ključavnica odnehala in blesk plamenic je pri odprtini posvetil v sobo.

„Stoj,“ je zaklical Majnhard, „drugače te ubijem.“

Pri teh besedah je z mečem v roki stopil proti vratom, pripravljen, da pobije vsakega, kdor bi stopil čez prag.

Ali roka mu je omahnila in z odprtimi ustmi je stal kakor okamenel, ko so se vrata odprla in je stala pred njim Katarina v spremstvu čedadskih

konzulov in dvanaestih deklic. V prvem hipu je Majnhard videl in spoznal samo Katarino in ni razumel, kaj se je zgodilo. Še tega ni pojnil, da žensko bitje, čigar ljubezen je bil prav kar užival, ni bila Katarina. Samo gledal je topo, kakor da je vse to, kar je videl, zgolj vizija.

Iz te okamenlosti ga je prebudila pobožna pesem, ki so jo začele peti belo oblečene deklice, pesem, kakor se je v onih časih običajno pela pri porokah. Zdaj šele se je grof Majnhard ozrl nazaj, tja, kjer je pred nekaj trenutki užival ljubezensko srečo in zdaj je spoznal, da ni objemal in poljubljal Katarine, marveč svojo pravo ženo, grofico Marijo.

Skoro bi bil omahnil na stol, ali ni bilo mogoče, ker je Katarina s spremljevalkami in s spremljevalci stopila v sobo in se mu bližala. Moral se je umakniti, ali Katarina se mu je s prepevajočimi deklicami zopet približala. Obkolile so ga in vedno spoštljivo in pobožno prepevaje ga korakoma spravile tja, kjer je bila grofica Marija.

Ko je pa stal Majnhard ob strani svoje žene, se je Katarina grofici in njemu poklonila.

„V imenu vsega čedadskega prebivalstva prihajamo Vam, presvetli grof, in Vam, presvetla naša vladarica, izreč zahvalo, da ste milostno uslišali dolgoletne prošnje mesta Čedada. A kar naše veselje še povečava, je to, da vidimo presvetlega grofa v njegovi domači sreči ob strani ljubljene so proge.“

Zopet se je Katarina priklonila in s šegavim nasmehom pogledala grofa Majnharda, kateremu je bila kri šinila v glavo in ki je bil v toliki zadregi, da ni vedel, ne kaj bi rekel, ne kaj bi storil. V tej stiski so mu nehote prišle na pomoč belo oblečene deklice, ki so z dolgo kito svežih cvetic v rokah pristopile in to kito ovile naprej grofici Mariji in potem grofu Majnhardu okrog pasa in ju tako združile.

„Marija, pozdravi vendar ljube goste in zahvali se jim za njihovo pozornost,“ je končno vendar zamogel spraviti z jezika grof Majnhard in kakor bi se bil udal v svojo usodo, prijel svojo ženo za roko in se postavil ob njeno stran.

Med tem, ko je grofica pozdravljala „goste“, je Majnhard zadobil zopet svoj notranji mir. Uvideval je pač,

da je njegov položaj jako smešen. Jezilo ga je, ko je videl med navzočimi tistega slugo, ki mu je namesto Katarine pripeljal lastno ženo, ter spoznal, da je ta sluga — devinski vladar, ali ker je menil, da razen Jurja in Katarine nihče ne ve, kaj se je pravzaprav zgodilo, si je pomagal s tem, da je čedadskim konzulom za slovo rekel:

„Velemožni gospodje, sprejmite moje in moje žene zahvalo za današnje počestčenje in naznanite „prebivalstvu, da pridem jutri v Čedad. Ob moji desni bo jahala moja ljubljena žena Marija, ob moji levi pa moja draga hčerka Katarina, kateri podarim najlepšega belega konja, kar jih ima Goriška.“

Še dolgo v noč so ostali udeležniki procesije kot gostje na gradu grofa Majnharda in grofice Marije, potem pa se v istem redu, kakor so prišli, vrnili prepevaje pobožne pesmi v mesto.

Katarina se je peljala z Jurjem in s konzulom Ottobonom na grofovem vozičku. Njeno srce je bilo tako polno sreče, resničnega veselja in zadovoljstva kakor še nikdar.

(Dalje prih.)

Brata RUS

Ljubljana Emonska cesta 2 Ljubljana

naznanjata slav. občinstvu v mestu in na deželi, da sta otvorila

trgovino z žitom, moko, dežel-
nimi pridelki in drvmi

ter se vlijudno priporočata za cenjena naročila.

Vinska trgovina

na debelo in drobno

JOSIP LENČE

Wolfove ulice šte. 4 „Pri belem volku“ v Ljubljani.

Zaloga različnih štajerskih, hrvaških, istrskih, pri-
morskih, dolenskih in goriških vin.

Pristna izborna roba po nizki ceni.

Vino se v Ljubljani postavi v hišo, na deželi pa

na dotično železniško postajo.

Za pristnost se jamči.

Tudi potrebna posoda se dobi na razpolago.

Ravnokar izšlo:



Ravnokar izšlo:

Nemško-slovenski ročni besednjak

spisal Anton Janežič.

Četrta predelana in pomnožena izdaja.

Predelal Anton Bartel.

1905.

2392-5

Cena: broš. K 6[—], v polusnje vezani knjigi K 7²⁰.

Dobiva se

v lg. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergovi knjigarni

v Ljubljani.

„Goriško vinarsko društvo“

(registrovana zadruga z omejeno zavezo)

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

iz Brd, z Vipavskega in s Krasa.

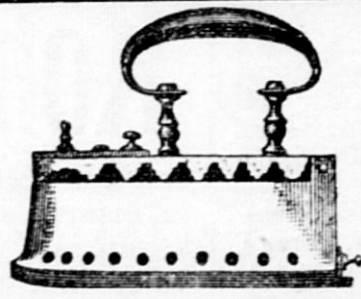
Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje. — Vzorci

vin pošilja na zahtevo.

3157-4

Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

Sedež društva: Gorica, ulica Barzelini šte. 22.



Ernest Hammerschmidt nasledniki

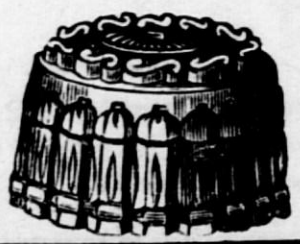
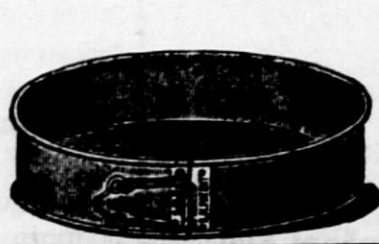
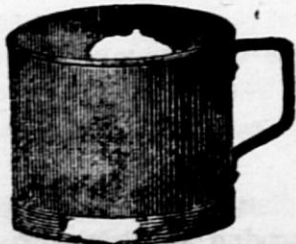
3474-47

MADILE, WUTSCHER & Ko.

trgovina železnin in kovin

Valvazorjev trg št. 6 — Ljubljana — Prešernove ulice št. 50.

Velika zaloga kuhinjskega orodja in hišne oprave.



Najfinejši

prosekar

se dobi

3273-8

v vinarni „Pri belem volku“

Ljubljana

Wolfove ulice šte. 4

(Lenče).



I steklenica 20 vinarjev.

24 Naročila proti povzetju. 1521



Slovenske muzikalije

ravnokar izšlo!

Govekar Fr.: **Rokovnjači**,
uglasbil **Viktor Parma**, kom-
pletno K 10⁷⁰.

Posamezno:

1. Overture za klavir . . . K 250
2. Kuplet za moški glas s klavirjem . . . 1[—]
3. Zora vstaja, za sopran s klavirjem . . . 1[—]
4. Cvetiči deklic prsa bela, samospev (sopran), z mešanim zborom ob spremljevanju klavirja . . . 2[—]
5. Mladi vojaki, koračnica za klavir in petje . . . 120
6. a) Oj zlata vinska kaplja ti, samospev z moškim zborom. . . 3[—]
- b) Povsod me poznajo, samospev iz „Zdravice“ . . . 3[—]

Govekar Fr.: **Legijonarji**,
uglasbil **Viktor Parma**, kom-
pletno K 11²⁰.

Posamezno:

1. Zapij mi, ptičica, glasno, pesem za sopran s klavirjem . . . K 120
2. V petju oglasimo, moški zbor s klavirjem . . . 180
3. Kuplet za moški glas s klavirjem . . . 1[—]
4. Romanca, samospev (tenor) z moškim zborom ob spremljevanju klavirja . . . 180
5. Ptica, pesem za sopran s klavirjem . . . 120
6. Skoz vas, koračnica. Po besedah J. Stritarja. Za klavir (s petjem ad libitum) . . . 120
7. Sezidal sem si vinski hram, samospev z moškim zborom. Za petje in klavir iz „Zdravice“ . . . 3[—]

Dalje:

3268-50

Viktor Parma: Mladi vojaki, koračnica s petjem ad libitum. Že 3. izdaja . . . K 120

Viktor Parma: Mladi vojaki, za citre . . . 1[—]

Viktor Parma: Slovenske evetke, potpourri po slovanskih napevih . . . 250

Viktor Parma: Triglavsko rože, valček po slovanskih napevih . . . 250

Viktor Parma: Zdravice, za petje in klavir . . . 3[—]

Žirovnik Janko: Narodne pesmi z napevi, I. zvezek K 120 po pošti K 130.

Žirovnik Janko: Narodne pesmi z napevi, II. zvezek K 1[—], po pošti K 110.

Največja zaloga muzikalij v Ljubljani.

Katalogi gratis in franko.

Izposojevalnica muzikalij obsega 10.000 števil.

Mesečni abonement s premijami.

Razpošilja tudi na zunanje.

Oton Fischer

trgovina z muzikalijami v Ljubljani,

Nova tovarniška zaloga suknenega, platnenega, perilnega in modnega blaga

Jos. Petkosig

Stari trg šte. 4 * Stari trg šte. 4
Ljubljana

se priporoča za jesensko in zimsko sezono.

Vzorci se na zahtevo dopošljejo. Cene nizke.

2826 11

Nagrobne vence

in trakove z napisi

priporoča v največji izbiri

FR. IGLIČ, Ljubljana

Mestni trg šte. 11.

Zunanja naročila se takoj izvrše.

Etablissement za moško obleko po meri
in zavod za uniformiranje

Jos. Rojina, Ljubljana

Velika zaloga elegantno izvršene moške
in deške konfekcije.

Bogato izbrana zaloga izrecno angleškega blaga.

Za dijake znižane cene.

Restavracija „Perles“, Prešernove ulice.

Vsako soboto in nedeljo

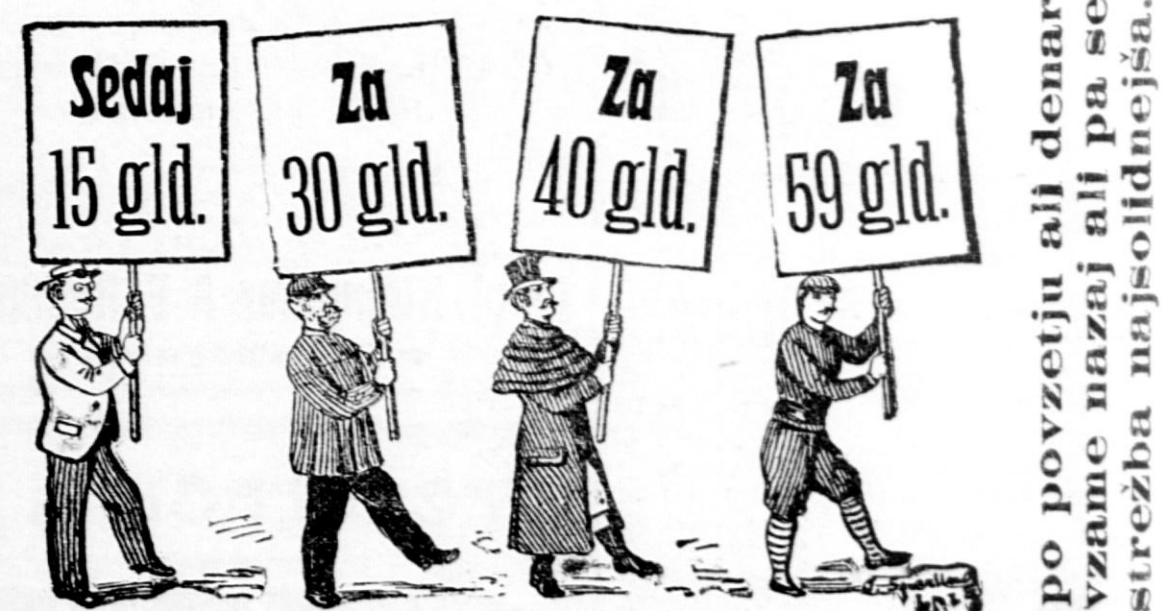
sveže domače rižve, jetrne, krvave in mesene

klobase.

Za par večerov v tednu se odda tudi lepo prenovljeno

zimsko kegljišče in prostor za streljanje.

Za mnogobrojni obisk se priporočata **J. in M. Košak.**



Zimski havelok iz velblodje dlake ali pelerina. Jesenska ali zim-
ska obleka. Hlače posebej. Svršnik. Modni telovnik. posebej.

Fina zim. suknja. Jesenska ali zim-
ska obleka. Hlače posebej. Svršnik. Modni telovnik. posebej.

Se finejša zimska suknja ali double športna suknja. Se finejša obleka iz angleškega modnega blaga. Se finejši angleški svršnik. Se finejši modni telovnik.

Najfinejša zimska suknja. Najfinejši svršnik. Najfinejši mikado podvlečen s ko-
žuvinov in s kožuvinastim ovratnikom. Najfinejša modna obleka. Najfinejši telovnik.

Za 66 gld. Potovalni kožuh z erdeljsko ali s podvleko od divjačine. Zimska suknja s pod-
vleko od suknja ali pa batirana z atlasom. Obleka angleška ali pa modni kamgarn. Hlače posebej, najmo-
dernejši vzorec. Modni telovnik posebej.

Za 100 gld. Najfinejši kožuh za mesto. Najfinejši potoval. kožuh. Najfinejša zimska suknja. Najfinejša obleka. Najfinejša hlače posebej. Najfinejši modni telovnik iz svil ali svilnateta žameta. Damski kostum.

Sedaj za dame za 15 gld. Jesenska ali pa zimska jopica. Pelerina iz velblodje dlake s pelerino. Kožuvinasti koljé in muf.

„Angleško skladišče oblek“

Oroslav Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.